

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

30 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2019, declarat de avocatul Artiom Eni, în numele inculpatului

Pasat Alexandr.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 03.05.2018 – 02.08.2018,
instanța de apel: 12.10.2018 – 06.03.2019,
instanța de recurs: 16.08.2019 – 30.10.2019.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău din 02 august 2018, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Pasat Alexandr a fost condamnat în baza art. 217¹ alin. (3) lit. b), f) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate în domeniul farmaceutic pentru o perioadă de 3 ani.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

Cheltuielile judiciare în mărime de 1680 de lei, au fost trecute în contul statului.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Pasat Alexandr, acționând în scop de profit, conștientizând caracterul prejudiciabil al faptelor sale, dorind în mod conștient survenirea lor, o perioadă nedeterminată de timp și până la 29 ianuarie 2018, neavând autorizația corespunzătoare, împreună și de comun acord cu alte persoane, inclusiv cu Gogolev Eugeniu xx și Suravschi Gleb xx, au organizat procurarea,

păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea și punerea în circulație pe teritoriul Republicii Moldova a drogurilor, etnobotanicelor și analogilor acestora în proporții mari cu scop de înstrăinare.

Și anume, Gogolev Eugeniu și Suravschi Gleb, conform înțelegerii prealabile cu alte persoane, într-un timp și loc nestabilit de către organul de urmărire penală, ilegal a dobândit pentru păstrare, expediere, transportare, distribuire și punerea în circulație cu scop de înstrăinare pe teritoriul Republicii Moldova substanțe narcotice, psihotrope și analogi ai acestora în proporții mari și anume marijuana, pe care până la 29.01.2018 o cântăreau, repartizau și împachetau în doze mai mici pentru a o distribui pentru comercializare diferitor persoane, inclusiv, prin intermediul lui Pasat Alexandr, înlesnind comercializarea acestora în proporții mari consumatorilor.

Astfel, la 29 ianuarie 2018, aproximativ ora 17:00, Pasat Alexandr, având scopul înstrăinării substanțelor stupefiante, în urma unei înțelegeri prealabile, aflându-se pe str. xx, ap. 64, mun. Chișinău, a procurat de la Gogolev Eugeniu și Suravschi Gleb 31 pachetele cu marijuana.

Tot în aceeași zi, la ora 18:40, în cadrul percheziției corporale a lui Pasat Alexandr, efectuată în incinta IP Botanica a DP mun. Chișinău, amplasată pe adresa mun. Chișinău, str. xx, bir. 13, la ultimul au fost depistate și ridicate 31 pachetele de tip zip-lock cu substanță vegetală, care potrivit raportului de expertiză judiciară reprezintă marijuana, substanță stupefiantă obținută artizanal din plantele de cannabis (câneță), cantitatea totală constituind 29,61 g (masă uscată).

Substanțele stupefiante depistate au fost procurate, transportate și erau păstrate de către Pasat Alexandr cu scop de înstrăinare.

În cadrul ședinței judiciare inculpatul, fiind audiat sub jurământ, a recunoscut vina integral.

Astfel, instanța i-a încadrat acțiunile pe art. 217¹ alin. (3) lit. b), f) Cod penal, ca procurarea, transportarea, păstrarea, distribuirea și alte operațiuni ilegale cu droguri și cu analogi ai acestora, săvârșite în scop de înstrăinare, acțiuni săvârșite de mai multe persoane și în proporții mari.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal.

Pe lângă aceasta, instanța a conchis că este neîntemeiată solicitarea procurorului de a fi compensate cheltuielile judiciare din contul inculpatului. Ori, dispunerea și efectuarea cărorva constatări/expertize judiciare, la caz, a fost necesară pentru constatarea și reținerea în acțiunile inculpatului a faptelor invocate în rechizitoriu, cu calificarea juridică a acestora.

Astfel că cheltuielile suportate în acest scop urmează a fi trecute în contul statului.

3. Procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Botanica Liliana Rusnac, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie obligat să achite cheltuielile judiciare în sumă totală de 1680 lei.

Apelanta a invocat că în acord cu art. 227 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Deși instanța prin sentința emisă nu pune la îndoială existența cheltuielilor suportate de stat, îl eliberează pe inculpat de la achitarea lor, motivând că cheltuielile

judiciare să fie achitate din bugetul statutului, fapt ce nu este negat de nimeni, însă în cazul recunoașterii inculpatului vinovat de comiterea infracțiunii incriminate, acesta fiind motiv de nereabilitare, ultimul urmează să recupereze cheltuielile judiciare suportate de stat.

Prin urmare, instanța a încălcat prevederile art. 229 Codul de procedură penală, refuzând în încasarea cheltuielilor judiciare suportate de stat la efectuarea expertizei.

Ori, conform acestor prevederi, cheltuielile judiciare sunt suportate de către condamnat, instanța având posibilitatea de a obliga pe ultimul să recupereze cheltuielile judiciare.

4. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2019, apelul a fost admis, casată sentința în latura civilă și pronunțată o nouă hotărâre.

De la Pasat Alexandru s-a încasat în bugetul de stat 1680 lei, cu titlul de cheltuieli judiciare, suportate pentru efectuarea expertizei.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că potrivit art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

Alin. (3) al aceluiași articol prescrie că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Totodată, potrivit art. 229 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statutului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Alin. (3) al aceluiași articol enunță că instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Deci, stabilindu-se vinovăția inculpatului în săvârșirea unei infracțiuni, acestuia îi revine obligația de a plăti statului toate cheltuielile efectuate de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare.

5. Avocatul Artiom Eni, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței, pe motiv că apelul a fost greșit admis.

Recurentul a invocat că potrivit art. 75 alin. (3) din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016, cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală.

Excepția stabilită în art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală, nu este incidentă speței, pe motiv că expertiza judiciară a fost dispusă și efectuată din oficiu și nu la inițiativa proprie a apărării, motiv pentru care cheltuielile pentru efectuarea acesteia nu pot fi puse pe seama inculpatului sub nici o formă, fiind suportate în exclusivitate de către ordonatorul acesteia.

Disponerea unei expertize judiciare constituie o obligație procesuală a procurorului (organului de urmărire penală), în faza de urmărire penală, dacă circumstanțele cauzei o justifică. În mod firesc, cheltuielile suportate pentru

efectuarea unei expertize judiciare obligatorii sunt suportate de la bugetul de stat și efectuarea acestora pentru determinarea unor circumstanțe în cadrul unei cauze penale constituie o obligație pozitivă a autorităților, ce derivă din art. 124 alin. (1) din Constituție.

La fel, Curtea Supremă de Justiție în jurisprudența sa constantă a statuat că cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare obligatorii nu pot fi puse în seama acuzatului.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 16) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dacă hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluția încasării cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 227 alin. (1) și (3), 229 alin. (1), (2), (3) Cod de procedură penală, că cheltuieli judiciare sunt suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, însă cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, sau poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor. Astfel, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale a statuat că, în speță, odată ce s-a stabilit vinovăția inculpatului în săvârșirea unei infracțiuni, îi revine obligația de a plăti statului toate cheltuielile efectuate de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare.

Mai mult, recursul ordinar al apărării, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Cu referire la argumentul recurentului că: „decizia instanței de apel este în contradicție cu practica judiciară a Curții Supreme de Justiție, unde în jurisprudența sa constantă s-a statuat că cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare obligatorii nu pot fi puse pe seama acuzatului - Decizia CSJ nr. 1ra-1542/2017, 1ra-473/2018, 1ra-946/2018, 1ra- 971/2018 ”, se reține că aplicarea prevederilor art. 227 și 229 Cod de procedură penală, în cauza de pe rol în mod diferit de alte cauze penale, nu constituie în sine o eroare de drept, ci prezintă o procedură de drept, expres prevăzută în dispozițiile normelor nominalizate, de soluționarea a chestiunilor privind cheltuielile judiciare de către instanța de judecată în temeiul circumstanțelor stabilite în fiecare caz aparte.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția și norma de drept aplicată în hotărârea atacată nu contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce sunt vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Artiom Eni, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2019, în privința inculpatului Pasat Alexandr xx, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 15 noiembrie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun